

Yhdysperäiset ulkomaan paikannimet

Suomen ja ulkomaiden yhdysperäisten paikannimien oikeinkirjoitus on vaikiintumassa eri suuntiin. Ulkomaiden nimissä on erilleen kirjoittaminen paljon tavallisempaa kuin kotimaan nimissä: kirjoitetaan *Guinean lahti*, mutta *Pohjanlahti*, *Tyyri meri*, mutta *Pyhäjärvi*, jne. Tämä johtunee osaksi vieraiden mallien suoranaisesta vaikutuksesta, osaksi taas siitä, että kun ulkomaan nimiä käytetään jokapäiväisessä puheessa vähemmän kuin kotimaisia, ne ovat vähemmän tiivistyneitä. — Suomen Akatemian kielilautakunta on käsitellyt tätä kysymystä ja suosittelee seuraavia kirjoitustapoja, jotka yleensä tietävät ulkomaan paikannimien kirjoitustavan mukauttamista omissa nimissämme suositeltuun.

1. Yhdysmerkkiä suositellaan käytettäväksi kuten ennenkin erisnimiloppuisissa yhdysnimissä: *Etelä-Amerikka*, *Iso-Belt*. Yhdysmerkitöntä kirjoitustapaa suositellaan appellatiiviloppuisiin yhdysnimiin, kuuluipa appellatiivi nimeen kiinteästi tai ei, siis paitsi tyyppiin *Bahama-saaret*, *Kapkaupunki* myös sellaisiin tapauksiin kuin *Araljärvi*, *Atlasvuoristo*. Tämä sen vuoksi, että rajan vetäminen näiden ryhmien välille on usein vaikeata. Nimeen kiinteästi kuulumatonta appellatiivia ei kuitenkaan pitäisi tarpeettomasti käyttää.

2. Nimet, joiden alkuosa on genetiivi-tribuutti, kirjoitetaan yleensä yhteen, esim. *Genevenjärvi*, *Biskajanlahti*, *Baffinimaa*, *Kaspianmeri*, *Kalifornianniemi*, *Tanskansaari*, *Gibraltarin salmi*, *Humboldtinvirta*, *Stavangerin uono*.

Erilleen kirjoitetaan kuitenkin nimet,

a) joissa genetiivi on monikollinen tai kirjoitetaan heittomerkillisenä, esim. *Kirgiisien aro*, *Bouvet'n saari*, tai

b) joissa jälkiosa on erisnimi tai yhdysana, esim. *Espanjan Guinea*, *Ranskan Somalimaa*, *Atlantin valtameri*, *Somalin niemimaa*, sekä

c) eräät — myös yleensä kaksihuippuisina äännetyt — harkinnaisnimet, jotka eivät ole tiivistyneet varsinaisten nimien tasolle, esim. *Nuubian aavikko*, *Donetsin allas*, *Perun hauta*, *Masurian järvet*, *Wegenerin jäätikkö*, *Englannin kanaali*, *Suezin kanava*, *Panaman kannas*, *Rockallin kynnyks*, *Joergin laakio*, *Macclesfieldin matalikko*, *Pommerin mutka*, *Dartmoorin nummi*, *Penckin painanne*, *Hooverin pato*, *Muurmannin rannikko*, *Kanarian saaret*, *Salomonin saaristo*, *Guinean selänne*, *Angolan syvänte*, *Mackenzien vuoret t. vuoristo*, *Baijerin ylänkö*. (Näinhän kirjoitetaan omatkin nimemme sellaiset kuin *Saimaan kanava*, *Turun rata*, *Ahvenanmaan saaristo*, *Sörnäisten satama*.)

3. Yhteen kirjoitetaan yleensä nimet, joiden alkuosana on adjektiivittribuutti, esim. *Iso-Belt*, *Iso-Britannia*, *Pienet-Antilit*, *Uusi-Seelanti*, *Vähä-Aasia*; *Isokanjoni*, *Keltainenmeri*, *Kuollutmeri*, *Mustameri*, *Punainenmeri*, *Tyyri*.

Erilleen kirjoitetaan kuitenkin nimet,

a) joiden jälkiosa on yhdysana, esim. *Uusi Etelä-Wales*, *Iso Karhujärvi*, *Eteläinen jäämeri*, *Iso valtameri*, tai

b) joiden alkuosa on pitkä ja jotka ääntyvätkin yleensä kaksihuippuisina, esim. *Brittiläinen Columbia*, *Dinaariset Alpit*.

MATTI SADENIEMI